



## Barn och elevhälsoplan i Gullspångs kommun 2017-2018

### Vision

Tillsammans tar vi ansvar för att alla ska nå målen

### Inledning

Målet är att barn och unga i förskola och skola ska ha möjlighet att nå de mål som är uppsatta för verksamheten. Barn och unga i behov av särskilt stöd är en prioriterad grupp när det gäller insatser i förskola och skola. Deras framgångar och svårigheter är ofta resultat av den samlade livssituationen och därför måste alla som träffar barn och unga ta ett gemensamt ansvar och utnyttja resurserna över verksamhetsgränserna. Arbetet bör så långt som möjligt vara förebyggande och främjande samt vara mer inriktat på friskfaktorer än på riskfaktorer.

Barn och Elevhälsoarbetet utgör en integrerad del av förskolans och skolans uppdrag. Det finns i förskolan och skolans lärmiljö som helhet och i personalens arbete med samtliga barn och elever.

Det innebär att alla vuxna i förskolan och skolan har ansvar för:

- Att vara delaktiga i genomförandet av barn och elevhälsoinsatser.
- Att ta ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för barn och elever i behov av stöd.
- Att skapa delaktighet och inflytande för barn och elever och deras vårdnadshavare i Barn och Elevhälsoarbetet.

En väsentlig del av Barn och Elevhälsoarbetet ska vara hälsofrämjande och förebyggande. För detta krävs att vi regelbundet kartlägger och analyserar mönster och samband i det åtgärdande arbetet i syfte att identifiera behov av hälsofrämjande och förebyggande arbete.

En viktig del är att ha fokus på barns och elevers möte med lärmiljön. I detta ingår att vi skapar oss en förståelse för det individuella barnets eller elevens behov och förutsättningar i förskola och skola. Det innebär att det är viktigt att uppmärksamma den människosyn och kunskapssyn som ligger till grund för det pedagogiska arbetet, och på de pedagogiska arbetssätt och förhållningssätt som vi skapar kring barns och elevers lärande och utveckling. Vi ska även erbjuda barn och elever redskap och verktyg för att de ska få möjlighet att lära sig och utvecklas optimalt.

En framgångsrik förskoletid och skolgång är en av de viktigaste skyddsfaktorerna i ett livsperspektiv

Barn- och Elevhälsoarbetets inriktning skall vara:

- Att stimulera till en verksamhetsutveckling, som bidrar till att skapa miljöer som främjar lärande, god allmän utveckling och en god hälsa hos varje barn och elev.
- Att främja en hälsosam livsstil, goda matvanor, rörelse och en aktiv fritid.
- Att ha ett helhetstänkande, där organisation, grupp och individ ingår.
- Att samarbeta med barn och elever, vårdnadshavare och andra funktioner som är till stöd för barn och elevers utveckling.
- Att utgå från barns och elevers egna förmågor, tankar och önskemål.
- Att förebygga, tidigt upptäcka och uppmärksamma skolrelaterade problem.



- Att undanröja hinder för varje barn och elevs lärande och utveckling.
- Att uppmärksamma, kartlägga, analysera och sätta in åtgärder för barn och elever som riskerar att inte nå uppsatta mål.
- Att arbeta så att en utvecklingsprocess sätts igång och vidmakthålls i de frågor som ärendet kräver.

## Synen på lärande

Barn och Elevhälsoarbetet, liksom förskolans och skolans arbete som helhet, vilar på en värdegrund och syn på barnets och elevens lärande som innebär att det ska finnas en tilltro till och höga förväntningar på deras förmåga att kunna lära sig och utvecklas.

Vuxnas relationer, samspel, trygghet och goda arbetsrelationer till eleverna och till varandra utgör friskfaktorer för barns och elevers lärande och utveckling. Väl fungerande arbetsplatser och arbetslag med gemensamt uppdrag, tydliga roller och arbetsformer och ett stödjande arbetsklimat utgör också faktorer som påverkar barns och elevers lärande positivt.

## Förhållningssätt

Barn- och Elevhälsoarbetet i Gullspångs kommun utgår från ett gemensamt förhållningssätt kring vad vi tror att barn och elever behöver i sin lär- och uppväxtmiljö.

Detta innebär att:

- Vi ser att möjligheterna till förändring finns nu och framåt.
- Vi noggrant utforskar och lyfter upp barns och elevers egna förmågor och att vi lyssnar till deras tankar och önskemål.
- Vi tror på att barn och elever behöver nätverk, med vårdnadshavare, vuxna och kamrater som ger känslomässigt stöd, vägledning, information och praktisk hjälp.
- Vi tror på att barn och elever alltid gynnas, av att de vuxna i deras omgivning samverkar och samarbetar positivt utifrån barnets och elevens behov.
- Vi har en tilltro till att god pedagogik, med ett framgångsrikt lärande, också fungerar kompensatoriskt i barns och elevers utveckling

## Ledarskapet i barn och elevgrupper

Viktiga nycklar för framgång i ledarskapet är att läraren:

- Har god kännedom om uppdraget.
- Systematiskt arbetar med att utveckla sig själv som ledare.
- Är lyhörd för signaler i undervisningssituationen och tillämpar insatser som minskar störande beteenden i barn eller elevgruppen.
- Ger återkoppling till sina barn/elever.
- Är aktiv vid planeringen av, och är tydlig i sin undervisning.
- Arbetar situationsanpassat och tillämpar principer för ”ömsesidig undervisning”; vilket innebär att läraren lär barnen eller eleverna att ställa frågor, klargör otydligheter och summerar.
- Visar engagemang och empati och bygger upp goda relationer till sina barn eller elever.



## Närvaro är en friskfaktor, frånvaro är en larmsignal

En bra skola, med positiva förväntningar, värme, omsorg och tydliga kunskapskrav, är viktig för alla elever.

Därför är det en grundläggande uppgift för skolans personal att samtliga elever deltar i skolarbetet. Frånvaro är en allvarlig larmsignal och ett mått inte bara på hur den enskilda eleven mår utan också på skolans "hälsa". När elever uteblir från skolarbetet, är det ofta ett uttryck för att de inte trivs i skolan. Det kan också vara ett tecken på att elever befinner sig i en problemsituation. Det är en utmaning för skolorna att öka skolnärvaron och omedelbart uppmärksamma frånvaro. Frånvarande elever kan behöva ett särskilt stöd i sitt lärande för att inte riskera att slås ut från skolarbetet, och en utredning ska göras. Rektor har ansvar för att upprätta rutiner för hantering av frånvaro.

## Elevhälsoplanering

Barn och Elevhälsans träffar leds av förskolechef eller rektor som äger befogenheten att besluta om insatser.

Barn och Elevhälsans uppgift är att:

- stödja lärare, arbetslag, barn, elever och deras vårdnadshavare
- bidra med kunskaper och genomföra insatser som stödjer barns och elevers hälsa, lärande och utveckling generellt, på såväl främjande, förebyggande som åtgärdande nivå.
- särskilt uppmärksamma de barn och elever som är i behov av riktad stöd och undanröja de hinder för lärande och utveckling som kan förkomma.
- bidra till att kartlägga, utreda, analysera, föreslå, genomföra och följa upp barn och elevhälsoinsatser.
- utgöra ett stöd för förskolechef/rektor inför beslut om hur insatserna ska utformas.
- arbetet ska ske i samarbete och i dialog med pedagogerna/lärarna och arbetslagen.
- samverka med socialtjänst, BUP, habilitering, BVC, SPSM för att det ofta krävs fler kompetenser än vad förskola/skola kan erbjuda.

## Organisation

Utvecklingsledaren ansvarar för övergripande och strategiska utvecklingsfrågor gällande Barn och Elevhälsan. Rektor eller förskolechef ansvarar för elevhälsans verksamhet.

I barn- och elevhälsan ingår specialpedagog för förskola eller skola, socionom, skolläkare, skolsköterska och studie och yrkesvägledare. Psykologtjänst köps in vid behov till basutredningar, handledning, konsultation, fortbildning och gemensam planering.

Talstödsresursen är organisatoriskt knuten till barn och elevhälsan och arbetar i första hand riktad mot förskola, förskoleklass och till elever i år 1 – 3.

**Den specialpedagogiska kompetensen** omfattar kunskaper om barns och ungdomars lärande utifrån de beteendevetenskapliga, samhällsvetenskapliga, medicinska och språkvetenskapliga forskningsfälten. Den omfattar också särskilda kunskaper i läroprocesser hos barn med specifika läs och skrivsvårigheter, hos barn med olika funktionshinder liksom för de barn som har en särskilt komplicerad inlärningsituation.



**Den sociala kompetensen** innebär fördjupad kunskap i beteendevetenskap, samhällsvetenskap och juridik med särskild inriktning på barn, ungdom och familj. Den omfattar också kunskap om socialt arbete på individ, grupp och organisationsnivå.

**Den medicinska kompetensen** omfattar kunskap utifrån naturvetenskaplig grund om barns/ungdomars utveckling och växande samt kunskap i diagnostisering och behandling av deras sjukdomar. Den omfattar också kunskap i att förebygga hälso- och sjukdomsproblem liksom kunskap i hälsofrämjande arbete i den fysiska, psykiska och sociala miljön.

**Den psykologiska kompetensen** omfattar kunskap om barns och ungdomars utveckling och förutsättningar för inläring utifrån neuropsykologi, organisationspsykologi och familjebildningens psykologi. Den omfattar också kunskap om livskriser och deras samband med tidigare livserfarenheter och kunskap om kommunikation och samspel mellan människor.

### Utvecklingsområden:

- Oftare genomföra mindre kartläggning där flera kompetenser tillvaratas, såväl pedagogisk som psykosocial, innan beslut om BAS-utredning fattas.
- Kompetensutveckling för all personal, där även det psykologiska perspektivet tillvaratas.
- Att väga in vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet vid val av metoder och insatser.
- Specialpedagogiska nätverket skapar en röd tråd i verksamheterna för ökad måluppfyllelse.
- Se över och kontrollera våra rutiner angående elevhälsoarbetet.

### Dokumentation

Samtliga kompetenser inom barn och elevhälsan bör systematiskt dokumentera sitt arbete utifrån en gemensam struktur. Vissa av yrkeskategorierna har, enligt lag, att följa särskilda dokumentationsrutiner.



## Arkivering

Arbetet inom barn- och elevhälsa skapar handlingar/digitala uppgifter som har ett stort värde för den enskilde, för kommunens behov samt för framtida forskning.

Hantering av olika typer av handlingar/digitala uppgifter finns beskrivet i den gemensamma arkiveringsplanen.

## Sekretess

Sekretessbelagd information hanteras delvis på olika sätt av skolans personalkategorier. När elevvård, skolhälsovård och specialpedagogiska insatser sammanförs till barn och elevhälsa innebär det att de olika yrkesgrupperna tillhör delvis olika verksamhetsgrenar inom skolan, där varje företrädare måste iaktta sin sekretess. Inom barn och elevhälsan skall man i första hand alltid sträva efter att arbeta med samtycke från deltagande parter.

## Uppföljning och utvärdering

I det systematiska kvalitetsarbetet som görs i förskolor och skolor utvärderas arbetet utifrån Barn- och Elevhälsoplanen löpande.

Barn och Elevhälsoplanen tar sin utgångspunkt i följande styrdokument och bestämmelser:

- Skollagen (se Riksdagens hemsida [www.riksdagen.se](http://www.riksdagen.se))
- Läroplan för förskola (se Skolverkets hemsida [www.skolverket.se](http://www.skolverket.se))
- Läroplan för grundskola/fritidshem (se Skolverkets hemsida [www.skolverket.se](http://www.skolverket.se))
- Läroplan för grundsärskolan (se Skolverkets hemsida [www.skolverket.se](http://www.skolverket.se))
- Socialtjänstlagen (se Riksdagens hemsida [www.riksdagen.se](http://www.riksdagen.se))
- Hälso- och sjukvårdslagen (se Riksdagens hemsida [www.riksdagen.se](http://www.riksdagen.se))
- Barnkonventionen (se Unicefs hemsida [www.unicef.se/barnkonventionen](http://www.unicef.se/barnkonventionen))
- Kommunala planer, policydokument och kvalitetskrav (se Gullspångs kommuns intranät, ex. Värdegrund 2020-Framtidsberättelsen)

Gullspångs kommun 2017-11-21

Ulf Andersson